

Nyhedsbrev marts 2021

Har du husket GPS'en?

Det er et krav i DANISH Produktstandard, at der er GPS på den vogn der flyttes grise i. Dette gælder for de griseproducenter, der selv flytter dyr mellem egen bedrift og sælger/modtager af f.eks. smågrise og slagtesvin. Dette er for at sikre fuld sporbarhed på alle de grise, der transporteres i biler, som ikke er underlagt kravene fra DANISH Transportstandard.

SEGES skriver "Griseproducenter som selv kører grise til eller fra bedriften, til eller fra andre besætninger, er ikke underlagt de samme retningslinjer. Men kravet om at have GPS installeret gælder også her."

Den eneste undtagelse er "Selvkørere", som kun flytter dyr internt mellem egne besætninger og ikke passerer grænsen.

Skal du have hjælp til installation af GPS, har SEGES lavet en Quick-guide, som kan hentes på DANISH Produktstandards hjemmeside.

Økologisk investeringsstøtte

Der foreligger nu et udkast til vejledning, som giver et godt udgangspunkt for, hvad der kan søges tilskud til.

For grise er det eksempelvis:

- Farehytter
- Strømaskine
- Udstyr til indhegning (ATV eller tilsvarende, pælebor, udstyr til oprulning af hegn.)
- Frostfri vandforsyning

Ansøgningsperioden er fra den 29. april til den 4. juni 2021. Der er 40 % tilskud af standardprisen for teknologi. Du må først investere i teknologien, efter du har sendt en ansøgning og der er ingen krav om indhentning af tilbud, da tilskudsordningen bygger på standardpriser.

Har du yderligere spørgsmål så kontakt Landbo Limfjord, Finn Bennedsgaard på 96153564, Agri Nord, Ellen F. Nielsen på 96351196 eller Landbo Thy på 96185700.

Høj slagtevægt giver mange dyreenheder, stort udbringningsareal og betyder at foderkontrakten løber tør før forventet

En netop opgjort E-kontrol for en slagtesvineproducent for perioden 1. august 2020 til 1. februar 2021, viser at slagtevægten er i hele perioden har været på godt 99 kg i gennemsnit. Det svarer til en levendevægt på 130 kg, i januar har den været helt oppe på 145 kg. Det giver en flot mørbrad, en fornuftig smågriseudgift pr. kg slagtevægt og sikkert også et flot DB pr. slagtesvin, men det giver også panderynker.

Foderøkonomi

En gris på 130 kg afgangsvægt har rundt regnet ædt 290 FE fra indsættelse til slagting, eller 15-20 % mere end budgetteret ved en afgangsvægt på respektable 118 kg. 118 kg afgangsvægt er det, de fleste fandt optimalt med de foderpriser der var i høst 2020, da der skulle laves foderbudget.

I dag koster foderet 30-40 kr. mere pr. hkg og merprisen for at lave en gris på 130 kg er dermed ikke 90 kr., som den ser ud til med de foderkontrakter de fleste har lavet, men snarere 110 kr. De første 20 kr. af dækningsbidraget på den store gris er altså brændt af på foderprisstigningen.

Produktionsøkonomi

Har man budgetteret med 14 ugers omsætningstid fra 31-118 kg, men reelt oplever, at grisene først kan afsættes i en 16 ugers omsætning, laver man væsentligt færre grise, eller laver andre tiltag for at kunne rumme de ekstra kg i anlægget. Færre grise gennem anlægget giver helt oplagt færre grise til at skaffe det nødvendige dækningsbidrag og dermed stiger kravet til dækningsbidrag pr. gris tilsvarende. Er man begrænset af en miljøgodkendelse skal DB/gris være 15 % højere for at have det samme dækningsbidrag i hele anlægget som ved 118 kg afgangsvægt. Det er næsten det samme, hvis

man øger omgangstiden fra 14 til 16 uger. Lige nu er DB/gris ifølge SEGES 125 kr. med normal. Det betyder at Dækningsbidraget på en 130 kg gris skal være ca. 20 kroner højere for at resultatet er det samme som ved 118 kg afgangsvægt. Det er det nok også, men der er et problem. De overskydende grise i griseringen, ca. 15 % af alle grisene, skal afsættes til anden side. Det har været endda meget vanskeligt i perioden fra 1. august til nu. I den periode har puljeprisen været ca. 150 kr. lavere end beregnet notering, som ligger til grund for de fleste smågriseomsætninger. Det betyder, at griseringen som helhed, er gået glip af 150 kr. pr. gris på 15 % af grisene. Grisene, som er gået gennem staldene i Danmark, skal lukke det hul hos smågrisesælgeren. Det koster ca. 25 kr. pr. produceret slagtesvin.

Samlet skal DB på en 130 kg gris dermed være 45 kr. højere end på standardgrisen, for at både soholder og slagtesvineproducent er holdt skadefri. Det er tvivlsomt om det tab er dækket med afregningen af de ekstra 9 kg slagtevægt. Foderforbruget fra 118-130 kg er ca. 3,5 FEsv/kg, af 1,6 kr./FEsv

Kødprocenten falder med stigende vægt, men mange har fået glæde af at kødprocenten ikke trækker ned på slagtevægten over 110 kg. 9 kg slagtevægt giver ca. 0,7 % kødeffekt, men effekten halveres måske af at grisene over 110 kg går ind til 61 %. Effekten samlet, anslås til 5 øre/kg slagtevægt.

Noteringen har i perioden 1. august til d.d. været 9,90 kr./kg + efterbetaling.

Værdien af mængdetillæg falder, da det er de sidste grise som ikke produceres, ca. 1 kr./gris.

Merværdien af de ekstra kg er dermed nede på 33 kr./gris. Det slår ikke til.

Tabet i griseringe, som har tilpasset produktionen til stalde og miljøtilladelser har reelt været 10-12 kr. pr. 130 kg gris i perioden 1. august 2020 til d.d.

Hvad har værdien været i stalde uden miljøbegrænsninger?

Vi har ikke regnet på producenter, som har været i stand til at opsuge de ekstra kg tilvækst uden at reducere i antallet af producerede grise.

De producenter har meget forskellige forudsætninger for at få grisene gennem anlægget, og derfor vil deres resultater være meget forskellige, men mange af dem vil sikkert

kunne opnå et dækningsbidrag, som mere end dækker meromkostningerne til mellemflytninger af grise ved arealoptimering, udbringning af ekstra gylle, merpris for det ekstra foder osv. Hvem har helt sikkert tjent penge på de store grise?

Producenter, som har manglet grise i grise-ringen på grund af problemer i soholdet, skift af leverandør osv. har i år kunnet kompensere for produktionshullet ved at lave grisene tungere. For dem har det været en betydelig gevinst.

Gylleproduktion og miljøtilladelser Harmoniarealet stiger voldsomt

Gylleproduktionen af den ekstra tilvækst skal fordeles over et større areal. Hvor man ved ca. 118 kg afgangsvægt skal bruge 34 hektar pr. 1.000 grise, så er tallet 40 hektar pr. 1.000 grise hvis de vejer 130 kg ved afgang. Er harmoniarealet udpeget til fosforfølsomt område er tallene hhv. 40 og 47 hektar pr. 1.000 grise.

Miljøtilladelsen overskrides

Mange har ikke kunnet udnytte ordningen om fulde stalde, eller overgang til arealmodellen, ofte på grund af afstand til nabo. Det betyder, at mange har en gammeldags miljøbegrænsning, som er baseret på Dyreenheder, DE. Har man en tilladelse baseret på DE betyder de øgede afgangsvægte rigtigt meget. Det skyldes dels, at der er mere tilvækst pr. gris, men også, at de sidste kg tilvækst tillægges en større gødningsproduktion end de første kg tilvækst. Har man en tilladelse til 100 Dyreenheder kan man lave 4.200 grise fra 30-102 kg, som ofte er antallet i den oprindelige tilladelse. Med de nuværende optimale slagtevægte omkring 90 kg er tilvæksten på grisene fra 31-118 kg. Den slags grise skal der kun 3.250 til af pr. 100 DE, og helt galt går det med 130 kg afgangsvægt, hvor antallet er helt nede på 2.770 grise.

Har man budgetteret med en afgangsvægt på 118 kg for gødningsåret 2020-2021 skal man altså til at korrigere voldsomt for at overholde sin tilladelse. Fortsætter den vanskelige afsætningsituation resten af gødningsåret skal der "hoppes over" små 500 grise pr. 100 dyreenheder frem til august.

Hvad kan man gøre?

Slagtevægten skal selvfølgelig ned på det normale niveau, men for gødningsåret 2020-2021 kan det ikke nås. Derfor er den eneste mulighed for at få balance i DE-regnskabet at lave færre grise, altså at sælge nogle grise ud af grise-ringen, i praksis eksportere dem.

Set fra den enkelte landmands vinkel vil det bedste tidspunkt at gøre det på, være når salgsprisen på 30 kg grisene er højest, og inden uge 19.

Grise indsat efter uge 19, vil for en stor dels vedkommende hører til næste gødningsår, 2021-2022, og det vil derfor ikke gøre nogen gavn i forhold til den akutte situation at sælge grise på det tidspunkt.

Det bedste salgstidspunkt vil historisk set være marts-april. Desværre ser det lidt trist ud i år.

Markedet er i klar bedring, men der er et stykke igen, før I kan sælge grisene til priser, som betyder, at I har samme dækningsbidrag i stalden, samlet set. Det kunne I have gjort i 2020, men det må I ikke forvente at kunne i år. Man kan også sige, at I allerede har fået en del af det tabte dækningsbidrag på de manglende grise dækket af de ekstra kg gris I har slagtet ind til dato, og ser man det på den måde må målet for salgsprisen for grisene være, at soholdet kan afsætte grisene til markedet uden direkte tab i forhold til beregnet notering, og den situation er lige ved at være der.